

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Иван Василев Христов

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност ‘професор’
в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование: **3. Социални, стопански и правни науки**
професионално направление: **3.1. Социология, антропология и науки за
културата**
наименование на научната специалност: **Етнология (Антропология на религиите)**

Участието ми като член на научното жури в настоящия конкурс е въз основа на заповед № Р33-2374 от 06.06.2016 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

1. Предмет на конкурса и представяне на получените материали

Конкурсът за заемането на академичната длъжност „професор“ в ПУ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата към Философско-исторически факултет е обявен въз основа на решение на катедра Етнология (протокол № 89/21.01.2016 г.). То е гласувано на ФС на ФИФ (протокол №95/25.01.2016 г.) и е утвърдено от АС на ПУ (протокол №9 от 11.04.2016 г.). Конкурсът е обявен в Държавен вестник, бр. 32 от 22.04.2016 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Със заповед № Р33-2374/06.06.2016 г. Ректорът на Пловдивския университет определя научно жури и сроковете за провеждане на конкурса.

За участие в него е подал документи единствен кандидат – доц. днк Мария Антонова Шнитер от катедра Етнология. В определения законов срок и в съответствие с нормативните изисквания за провеждане на конкурс за професор е предоставен комплект материали на хартиен и електронен носител, включващ документи, свързани с процедурата на конкурса, както и трудове, отнасящи се към научното развитие на кандидата.

За рецензиране са представени общо 23 научни студии, а също един учебник по литература. В конкурса участват още 7 рецензии и съобщения, както и съставителството на 2 научни сборника. Освен на български, кандидатът има научни публикации на немски, английски, руски и гръцки езици, 12 от които са издадени в чужбина, а 11 в България. Извън текущата процедура не се рецензират 16 научни труда, използвани за придобиване на

научната степен „доктор на науките за културата“. Публикациите на кандидата съответстват на изискванията на Закона за развитието на академичния състав и Правилника за неговото приложение, вътрешния Правилник за развитието на академичния състав в ПУ „Паисий Хилендарски“, както и на специфичните изисквания, заложи в наукометричните данни на ФИФ.

2. Биографични данни на кандидата

Висшето си образование Мария Шнитер завършва през 1980 г. в ПУ „Паисий Хилендарски“ по специалност Българска и руска филология със защитена дипломна работа на тема „Наблюдения върху художествените особености на апокрифа *Книга за Енох*“. През 1991 г. тя защитава дисертация на тема „Взаимопрониквания между фолклор и литература в евхологичната традиция XIV-XVIII век“ и ѝ е присъдена научната и образователната степен „кандидат на филологическите науки“ (приравнена по сега действащия закон към „доктор“). През периода 1984–1997 г. кандидатът последователно заема длъжностите „асистент“, „старши асистент“ и „главен асистент“ по старобългарска литература и фолклор в катедра „Българска литература“ на Филологическия факултет към ПУ „Паисий Хилендарски“. През 1997 г. в резултат на успешна хабилитация на Мария Шнитер е присъдена академичната длъжност „доцент“ в научната област „Етнология на литературата“. През 2015 г. тя придобива научната степен „доктор на науките за културата“ с докторат на тема: „Човешкото тяло в контекста на православния ритуал. Аспекти на всекидневния живот на българите в предмодерната епоха“.

В академичната общност доц. Шнитер се утвърждава и като добър организатор. През периода 1995–2003 г. тя ръководи Катедрата по етнология и социология към Филологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. След това през 2004–2013 е декан на Философско-историческия факултет на ПУ. От 2013 г. насам тя ръководи също катедрите по „Етнология“ и „Теология“ във факултета.

Впечатляващ е списъкът със специализациите на доц. Шнитер. Те включват стипендия на Фондация Александър фон Хумболт и различни по продължителност изследователски посещения на университетите във Фрайбург, Вюрцбург, Хумболдтовия университет в Берлин, както и на Института по славистика към Виенския университет (Австрия).

Научната експертиза на кандидатката получава признание в избирането ѝ в състава на различни специализирани научни комисии: Специализиран научен съвет по антропология и науки за културата към ВАК, Международен експертен съвет за културното наследство и националната идентичност към БАН, Управителен съвет на Фонд научни изследвания на ПУ, експертни групи за акредитация към НАОА, както и в множество журита за присъждане на

научни степени и академични длъжности. Тя е участвала в написването на акредитационни доклади на бакалавърски и магистърски програми в направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата и направление 2.4. Религия и теология. Доц. Шнитер членува в престижни академични асоциации и граждански инициативи, като Wiener Archäographisches Forum (от 2002 г.), в Гражданския клуб за културна памет на Пловдив „Gradus ad Parnassum" (от 2007 г.) и др.

Биографията на кандидата показва посветеност на професията, висока научна и организационна компетентност, както и забележителна обществена активност.

3. Преподавателски опит на кандидата

Понастоящем доц. Мария Шнитер води 7 основни лекционни курса в различни бакалавърски и магистърски програми свързани с направлението на конкурса. Кандидатът успешно работи с докторанти. Към днешна дата тя има защитили 4 доктори и в момента ръководи още толкова. Доц. Шнитер преподава също в Докторантското училище на Философско-исторически факултет. Съвместно с проф. Ив. Чалъков там тя ръководи докторантския семинар в по научно направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата. Кандидатът има множество дипломанти, участва в организирането и ръководството на студентски конференции. Признание за нейната педагогическата дейност е участието ѝ като академичен наставник в програмата на МОН „Студентски практики“,

Кандидатът има и международен опит в преподаването. През периода 2000-2003 г. тя е била лектор по български език, литература и култура в Института по славистика на Виенския университет. Доц. Шнитер има значим личен принос за създаването и провеждането съвместно с Бостънския университет на Международното Балканско лятно училище, в което участва и като лектор.

Близо 30-годишният преподавателски опит на доц. Мария Шнитер в страната и в чужбина я прави безспорен кандидат за придобиване на академичната длъжност „професор“.

4. Научна и научно-приложна дейност на кандидата

Както се вижда от приложените публикации, научните интереси на доц. Шнитер са основно в областта на старата българска литература. Изследванията ѝ обаче се отличават не само със задълбоченост, но и с широк обхват. Важна насока в нейната работа е откриването на непубликувани до момента текстове и тяхното издаване, с което тя има значим принос за разширяването на изворовата база на науката. Наред с текстологията кандидатът също така успешно се занимава с история на литературата. Изследванията ѝ в тази област се

характеризират с новаторски подход, привличащ концептите на постмодернизма. Поради своята интердисциплинарност, трудовете на доц. Шнитер могат да бъдат отнесени и в областта на етнологията и културологията. Особено ценни са нейните наблюдения, свързани със сравнителното изучаване на културата на източно- и западноевропейското средновековие, както и на спецификата на едни и същи жанрове в старобългарската и старата руска литература. Интерес представляват също антропологичните аспекти в творчеството на кандидата. Особено бих искал да отбележа добрите резултати на доц. Шнитер в областта на богословието, признание за които е поканата да участва в големия проект *Православная богословская энциклопедия*.

Научната дейност на кандидата включва също съставителството на две специализирани научни издания и работата по проекти. Според представената служебна бележка от НПД, тя има ръководство в четири и участие в още три национални и международни проекта. Участвала е в множество научни конференции.

По непълни лични данни са налице общо 51 цитирания на научните ѝ трудове от други автори в страната и чужбина. Според справката на Google Scholar тя има персонален импакт индекс (Hirsch индекс) $h=3$.

Накрая, но не на последно място, имам изключително положителни лични впечатления от научната и преподавателска дейност на доц. Шнитер от периода на съвместната ни работа във Философско-исторически факултет на ПУ през периода 2004–2008 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на казаното давам своята положителна оценка и препоръчвам убедено на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Философско-Исторически факултет да избере доц. днк Мария Шнитер на академичната длъжност „професор“ в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, научна специалност Етнология (Антропология на религиите).

30.09.2016 г.

(проф. д-р Иван Христов)